

Donatij glasilo

Štev. 34.

Lienz, četrtek 13. decembra 1945.

Leto 1.

Primorski komunisti se jezijo

Komunistični "Primorski dnevnik" je 28. novembra v nekem članku ostro napadel zavez. voj. upravo. Objavljamo članek v celoti:

"Včeraj (27. nov.) se je vršila razprava proti bivšemu tržaškemu odvetniku Pagniniju, ki je z različnimi dejanji koristil političnim in vojaškim koristim sovražnika kot župan Trsta po 8. septembra 1943. in kot organizator Guardia Civica, ki je služila interesom nacifašistov, SS in Gestapa ter tako povzročila ogromno število deportacij, odvzema osebne svobode in usmrtitev antifašistov. Na ta način je Pagnini bil župan kljub ponovnim prestopkom haških mednarodnih konvencij s strani Nemcev, kakor so javna obešanje talcev v via Ghega, via d'Azeglio in drugod.

Od vseh prič, ki so nastopile, je bila večina razbremenilnih, razen tovariša Stoke, dr. Pogassija, ing. Baruna in Doninija.

Med razbremenilnimi pričami pa sta med drugimi tržaški škof Santin in prosluli fašistični prefekt Coceani.

Iz vsega pričanja razbremenilnih prič bi lahko nepoučen človek sklepal, da je Pagnini sijajen človek, velik nasprotnik fašizma in da ima nešteto zaslug v oboroženi borbi proti fašizmu.

Sam javni tožilec je zahteval oprostitev!!! Njegova izvajanja s sklicevanjem na mednarodno pravo, so celo med reakcionarnim občinstvom izzvala smeh.

Jasen rezultat te komedije, kjer so vsi njeni igralci pokazali od obtoženca preko prič do sodnikov svojo povezanost, je bila oprostitev človeka, ki ga prezira vse antifašistično ljudstvo iz časa oborožene borbe in je že neštetokrat zahtevalo zanj in vse elemente iz Guardia Civica najstrožjo kazen.

Vendar je bila ta komedija preodkrita, da je ne bi spoznali. Razprava in oprostitev takega elementa, kot je Pagnini, je brezdvoma višek, ki je možen samo v prilikah, v katerih živi prebivalstvo te cone.

Prepričani smo, da izrazi ljudskega ogorčenja ne bodo zaman, ker ne smejo biti za nobeno ceno, kajti tukaj je postavljena zmaga demokracije na kocko!"

1. decembra je "Primorski dnevnik" objavil kar dva članka in nadaljeval s tem svoje napade na zav. voj. upravo. Prvi - uvodni - članek, ki nosi naslov "Merila - Kolaboracionizem" se v izvlečku glasi:

"Eno izmed najvažnejših vprašanj, ki ima svoje mesto v sklepih moskovske konference, je nedvomno vprašanje kaznovanja vojnih zločincev in njihovih pomagačev ter borbe proti ostankom fašizma.

Na poti k očiščenju socialnega in političnega življenja povojne Evrope, se novi demokraciji stavlja cela vrsta ovir, ki izhajajo na eni strani iz krajev potuhnjenega in demokratično nastopajočega fašizma, na drugi pa iz krajev profašističnega parlamentarizma, ki nosijo neposredno odgovornost za nastanek fašizma in ki bi novo socialno in politično stvarnost radi stlačili v stare parlamentarne kalupe formalne demokracije, dejansko pa na ta način ohranili socialno podlago fašizma.

Kaj se med tem dogaja pri nas? - Izredno porotno sodišče, ki ga je zav. voj. uprava imenovala po razpustu ljudskega sodišča, je 27. nov. sodilo največjega tržaškega kolaboracionista in ga - oprostilo.

Proces proti, oprostite, za Pagninija, je krvava žali-
tev vseh padlih v borbi proti nacifašizmu. Ta proces dokazuje, da
je demokracija nudila tržaški reakciji možnost polnega razmaha.

Zav. voj. uprava je ukinila ljudska sodišča, na njihova
mesta pa postavila ljudi, ki namenoma oproščajo priznane vodilne
kolaboracioniste. Res krasen primer "ljudskih sodnikov"! "

V svojem drugem članku pa "Primoški dnevnik" zahteva
nujnost revizije procesa proti Pagniniju in objavlja tudi vsebino
protestne note, katero je tudi Mestni osvobodilni svet za Trst
poslal g. polkovniku Bowmanu, z zahtevo, revizije tega procesa.

"RAJ ZA MLADINO". - Sovjetske
oblasti izvajajo sedaj energično
ukrepe, da očistijo Moskvo mlado-
letnih kršilcev postave. Izvedle
so temeljite racije in aretirale
so veliko število mladoletnikov.
Policija je morala poklicati na
pomoč nekaj čet moskovske posad-
ke. Večina teh aretirancev je bi-
la obsojena zaradi izostanka iz
šole, žepnih tatvin in podobnih
pregreškov. - To so pač posledice
"sovjetske svobode"!

"VEMO KAJ NAS ČAKA". - Časo-
pisi so objavili vest, da je
20.000 Jugoslovanov, ki so bili
kot vojni ujetniki v Nemčiji in
so sedaj prosti v brit. zasedbeni
coni, izjavilo, da se nočejo vr-
niti domov. Tito je k temu izja-
vil, da so se mnogi izmed njih
bojevali proti njim. Britanske
oblasti pa povdarjajo, da jih ne
morejo prisiliti, naj gredo na-
zaj, ker se je večina izmed njih
bojevala proti Nemcem in da so
vse storili, kar so mogli, da bi
pomagali zaveznikom. Brit. čast-
nikov se politična nasprotstva v
Titovi zadevi ne tičejo. Jugoslo-
vani sami pa so izjavili: "Če
gremo nazaj, vemo, kaj nas čaka!
Rajši ostanemo tu tudi kot brez-
pravni." Neki brit. major, ki je
bil v civilu profesor, uči Jugo-
slovanske generale angleščino.
(British Morning News 8.12.45.)

BRAZILIJA VABI EMIGRANTE.
Braziljski poljedelski min. je
predložil 6. t. m. zakonski pred-
log za ustanovitev narodnega sve-
ta za pospeševanje naselitve v
Brazilijo. Gre predvsem za polje-
delske delavce. Predlog pravi,
naj bi priseljenci dobili prvo le-
to prosto stanovanje, prost pre-
voz, zdravniško pomoč in orodje

ter prosto hrano za prvi mesec.
Min. je že prejelo prošnje 536
farmorjev, ki so pripravljene
sprejeti evropske družine in jih
tako najeseliti na obsežnih prede-
lih v notranjosti dežele. (Brit.
Morning News 8. dec. 1945.)

ITALIJSKI IZSELJENCI. -
Mario Martini, ital. poslanik v
Braziliji je ustanovil posebni
odbor v San Paulu, da proučuje
vprašanje italijanske emigracije
v Brazilijo. Odbor povdarja, da
bodo Italijani poslali v Brazi-
lijo le manjšo skupino izbranih
poljedeljskih strokovnjakov in
da se ne bodo naseljevali v več-
jem številu. - Razmere v Braziliji
da so se v zadnjih letih zelo spre-
menile in da ni več samo polje-
delska dežela. Dalje povdarja od-
bor, da je življenje tam drago,
zaposlitev pa da je težko dobiti.
Braziljska komunistična stranka
pa k temu ugotavlja: Najproje mo-
ramo poskrbeti našim poljedelskim
delavcem pošteno plačo, potem š-
le sprejemati druge. Nebi radi
gledali tujih delavcev, ki dela-
jo za plače pod minimom in kako
umirajo od gladi."

RDEČA ARMADA DELA DANCEN SKR-
BI. - V teku zadnjih 2 mesecev
so Sovjeti svoje čete na danskem
otoku Bornholmu pomnožili za 50%.
To dejstvo - tako piše "New York
Times" 6. t. m. - povzroča danski
vladi velike skrbi, ker je prišlo
to ojačenje prav v času, ko Ame-
rika in Vel. Britanija znižujeta
število svojih čet na Danskem in
je bilo upati, da bo isto storila
tudi Sovjetska zveza.

TUDI V GORICI. - Otroci zavezniške
slovenske šole v Gorici, so 5. dec.
priradili za Viklavža dr. Gržinči-
čevo opereto "Miklavž prihaja".